

РЕШЕНИЕ

№ 19

гр. Сливен, 18.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СЛИВЕН, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Мария Ян. Блецова Калцова

Членове: Стефка Т. Михайлова Маринова
Гергана Огн. Симеонова

при участието на секретаря Радост Д. Гърдева
като разгледа докладваното от Стефка Т. Михайлова Маринова Въззивно гражданско дело № 20232200500452 по описа за 2023 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по две въззивни жалби, от двете насрещни страни в производството, против Решение №286/16.06.2023г. по гр.д.№2000/2021г. на Я. районен съд, с което: 1. осъден е Е. Й. С. да заплати на Ж. Х. М., на основание чл.55, ал.1, пр. трето от ЗЗД, сумата от 2600лв. – заплатена на отпаднало основание – едностранно развален от поръчващия договор за дентално лечение от лятото на 2019г., поради неточно и некачествено изпълнение, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 25.06.2021г. до окончателното изплащане, като претенцията над тази сума до пълния претендиран размер от 7945лв. е отхвърлена като неоснователна; 2. осъден е Е. Й. С. да заплати на Ж. Х. М., на основание чл.45 от ЗЗД сумата от 2000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на увреждане, причинено й във връзка с проведено дентално лечение през периода лятото на 2019г. – 2021г., ведно със законната лихва за забава, считано от подаване на исковата молба – 25.06.2021г. до окончателното изплащане, като претенцията над тази сума до пълния претендиран размер от 10000лв. е отхвърлена като неоснователна. С Решението са присъдени разноски на страните по съразмерност.

Делото е разгледано при участието на трето лице помагач на страната на

ответника – „ЦУБИ – Медико-техническа лаборатория“ ЕООД, гр. Я..

Първата въззивна жалба е подадена от ищцата в първоинстанционното производство Ж. Х. М. чрез пълномощник адв. С. В. от АК – Я. и с нея се обжалва посоченото решение в отхвърлителните му части.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е подаден отговор на тази въззивна жалба, отговарящ на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК от насрещната по нея страна - Е. Й. С..

Втората въззивна жалба е подадена от ответника в първоинстанционното производство Е. Й. С. чрез пълномощника адв. Д. П. от АК – Б. и адв. Ц.М. от САК и с нея се обжалва посоченото решение в осъдителните спрямо ответника части.

По втората въззивна жалба няма подаден отговор от насрещната по нея страна.

Поради отвод на съдиите от Я. окръжен съд, с Определение №512/28.11.2023г. по в.ч.гр.д №425/2023г. АС - Б. е определил Сливенски окръжен съд за компетентен да разгледа подадените въззивни жалби.

В жалбата си въззивницата Ж. М. чрез пълномощника адв. В. твърди, че обжалваното решение е незаконосъобразно, неправилно, необосновано и несправедливо. По отношение на отхвърлената част от иска по чл. чл. 55, ал. 1. пр. трето ЗЗД оплакванията са за това, че е неправилен извода на съда за приложение на разпоредбата на чл. 162 от ГПК, въз основа на която дължимият размер на иска по преценка на съда е определена на половината от заплатената стойност или 2600 лв. /с писмени доказателства е доказан превод от ищцата в полза на ответника в размер 5200 лв./. По делото липсвало изрично признание от ответника, че е получил в брой сумата от 2745 лв., но същият е имал правото да я оспори, както в отговора на исковата молба, така и във всеки един момент от разглеждането на делото, но не е сторил това. Поради това следва да се приеме за доказан целия претендиран като заплатен от ищцата размер на сумата 7945 лв. Заявява, че действително не е посочила каква част от тази сума е за лечението и изработването на протеза на горна челюст, която е качествено изработена, но неправилна е преценката за половината размер, тъй като с оглед уврежданията на долната челюст, смяната на протезата с втора, било логично да се приеме, че сумата за долната протеза била в двойно по-голям размер. По отношение на иска по чл.45 от ЗЗД, въззивницата счита се, че съдът е постановил неправилно, необосновано и несправедливо решение, тъй като присъденото обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на увреждането, причинено на ищцата във връзка с проведено дентално лечение през периода лятото на 2019 год. -2021 год., е в изключително занижен размер, а съдът не е отчел изискванията на чл.52 ЗЗД, не е преценил тежестта на причинените от ищцата увреждания и трайно установената съдебна практика. Съдът е определил обезщетение, което да се изплати на ищцата за претърпени от нея неимуществени вреди в резултат на увреждане, причинено от

нерационално планираната конструкция на долна челюст, без обаче да вземе предвид всички останали вреди, които са ѝ причинени и са свързани със загуба на зъби и некачествено ендодонтско лечение. Вредите били причинени на такова място, устата и зъбите на човека, което безспорно, общоизвестно и логично било да ѝ причини описания в исковата молба дискомфорт - фъфлене, ниско самочувствие, още повече, че ищцата е учител по професия и ежедневно ѝ се налагало да говори пред голям брой ученици. Посочва, че неправилно районният съд е кредитирал заключението на комплексната СМЕ. Посочва, че заключението по първоначалната експертиза е много по-обективно, пълно, обосновано и компетентно, докато вещите лица по комплексната СМЕ са давали лаконични отговори и липса на отговори на много от въпросите. Съдът не съобразил, че комплексната експертиза била изготвена две години след първата и състоянието ѝ след проведеното лечение при друг лекар, било различно от това непосредствено след лечението при ответника. С оглед изложеното, въззивницата Ж. М. моли съда да отмени първоинстанционното решение в неговите отхвърлителни части и да постанови ново, с което да уважи предявените икове в пълните им размери. Претендира присъждане на направените по делото пред двете съдебни инстанции разноски.

С отговора на тази въззивна жалба, Е. С. чрез пълномощниците си адв. П. и адв. М. оспорва същата като неоснователна. Намира постановеното от районния съд решение в обжалваните от ищцата отхвърлителни части като правилно, законосъобразно и обосновано и моли за потвърждаването му. Намира за неоснователно възражението във въззивната жалба, че по делото е безспорно, че ищцата е заплатила за лечението си при д-р С. общо сума в размер на 7 945 лв., а са представени доказателства по делото единствено за заплащане на сума в размер на 5 200 лв. Посочва, че ищцата не е провела пълно и главно доказване относно факта на заплащане на сума в размер на 2 745 лв. в брой. По делото не било установено наличие на проблеми в лечението, нито настъпили увреждания, които да са във връзка с поставянето на протеза на долната челюст. Установено било, че няма каквито и да е проблеми с горната челюст, не се установило и некачествено лечение на зъбите. Поради това дори присъдената сума от 2 600 лв. е недължима предвид липсата на неправилно проведено лечение. За напълно неоснователни се считат и възраженията относно определения размер на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, тъй като тази претенция на ищцата била изцяло неоснователна. Изложени са подробни съображения и е направен анализ на съдебно-медицинските експертизи по делото, във връзка със заявеното от комплексната експертиза, че нищо не се установява по делото от депозираната ИМ, при това - до такава степен, че претенцията на ищеца е напълно неясна. Счита за неправилни твърденията, че първоинстанционният съд неправилно е приел, че ищцата не е ангажирала категорични доказателства, установяващи причиняването на всички изброени в исковата молба вреди, вкл. не е ангажирала

доказателства за продължителността и интензитета им. Не били налице „общоизвестни“ обстоятелства, както се твърди, поради което ищцата е следвало да проведе пълно и главно доказване на своите твърдения за претърпени неимуществени вреди.

В жалбата си, въззивникът Е. Й. С., чрез пълномощниците адв. П. и адв. М., оспорва първоинстанционното решение в неговите осъдителни части като неправилно, незаконосъобразно, постановено при нарушение на материалния закон и процесуалните правила и необосновано. Намира за неправилни изводите на първоинстанционния съд за това, че ответникът не установил на ищцата да е предоставена необходимата информация в подходящия обем и форма, било то и устно. Предвид изричното признание на ищцата в тази насока, неправилно съдът е приел липса на предоставена информация на пациентката, такива данни и твърдения по делото не се съдържат. Неправилно съдът не е съобразил, че по делото липсват, както конкретно въведени фактически твърдения от страна на ищцата за допуснати грешки при лечението на д-р С., така и каквито и да е доказателства, от които да се установява в действителност какво се е случило преди, по време и след проведеното от него лечение. Намира за неправилни изводите на съда, че е извършил нерационално планиране на протезата на долната челюст на ищцата. Неоснователно и необосновано съдът не кредитирал установеното от проф. д-р К., подкрепено безспорно от цитираната от него медицинска литература, а е кредитирал единствено мнението на проф. С. в обратната посока. В случая, ако ищцата била посетила д-р С. след установеното неудобство, последният е могъл да реагира и да подобри конструкцията, включително - да намали броя на висящите тела, така че да се достигне като краен резултат до комфорт и удобство на пациента. Счита, че не е налице каквото и да е виновно поведение на ответника, като лекар-стоматолог, което да води до основание за разваляне на договора за дентални услуги. Ищцата сама твърдяла, че е преустановила лечението на зъбите си, като е спряла да посещава ответника. Ищцата е тази, която не е дала възможност на ответника да завърши безспорно започналото лечение, при завършването на което резултатите биха били други, т. е. на практика със своя отказ в хода на извършване на лечението, ищцата сама е станала повод то да не завърши и не би могла да черпи права от тази своя неправилна преценка на фактите от действителността. Неправилно съдът е приел, че изработването на долната конструкция на ищцата следва да оцени на сумата в размер на 2 600 лв. - съдът е следвало да съобрази правилно размера само на тази част от лечението - като отчете правилното лечение на зъбите (ендодоктско лечение), както и правилното протезиране на горната челюст. Неправилно съдът не е съобразил още, че в случая не е налице причинно-следствена връзка между твърдяно противоправно поведение на ответника и причинена вреда на ищцата. Счита се, че не са налице основания за присъждане на сума в размер на 2 000 лв., в която част решението било неправилно. Съдът неправилно

е приел, че предвид метода и периода на лечение, изпитваните болки и страдания, необходимостта от посещение и лечение при последващ специалист по дентална медицина и обществено-икономическата обстановка в страната към датата на увреждането, предвид възрастта на ищцата и понесените от нея нематериални вреди по вид и време, следва да се уважи частично претенцията за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 2000 лв. Въззивникът сочи и съществени нарушения на съдопроизводствените правила, допуснати при постановяване на първоинстанционното решение - не били обсъдени неговите възражения и представеното писмено доказателство – становище от проф. д-р Х. К.. Въз основа на изложеното, въззивникът Е. С. моли съда да отмени първоинстанционното решение в обжалваните осъдителни части и да постанови ново, с което отхвърли изцяло исковите претенции. Претендира присъждане на направените по делото разноски.

С въззивните жалби и отговора не са направени искания за събиране на доказателства от въззивния съд.

В с.з., въззивницата Ж. Х. М., редовно призована, не се явява и не се представлява

В с.з. въззивникът Е. Й. С., редовно призован, не се явява и не се представлява. По делото е постъпило писмено становище от процесуалния му представител по пълномощие адв. Д. П. от АК – Б., която поддържа подадената от С. въззивна жалба и моли за уважаването ѝ по посочените в нея съображения. Оспорва въззивната жалба на насрещната страна по изложените в отговора на същата съображения за неоснователност. Развива аналогични на изложените в жалбата доводи. Претендира присъждане на направените по делото разноски.

В с.з. третото лице помагач „ЦУБИ – Медико-техническа лаборатория“ ЕООД, гр. Я. не се представлява. Няма изразено становище по въззивните жалби.

Въззивният съд намира въззивните жалби за допустими, отговарящи на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същите са подадени в законовия срок, от процесуално легитимирани субекти, имащи правен интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт първоинстанционен съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата инстанция констатира, че обжалваното съдебно решение е *валидно*, а с оглед обхвата на обжалването – изцяло, с оглед предмета на двете въззивни жалби, решението е *допустимо*.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност върху първоинстанционното решение, в рамките, поставени от въззивните жалби, настоящата инстанция, след преценка на събраните по делото доказателства, намира, че обжалваното решение е *законосъобразно и правилно*.

Съдът намира и двете въззивни жалби за *неоснователни*.

Този състав на въззивния съд счита, че формираната от първоинстанционния съд фактическа обстановка, така, както е изложена в мотивите на решението, е пълна, правилна и кореспондираща с доказателствения материал, и с оглед разпоредбата на чл. 272 от ГПК, **ПРЕПРАЩА** своята към нея. Пред въззивната инстанция не са направени доказателствени искания.

Във въззивната фаза на производството не са направени доказателствени искания.

Въззивният състав СПОДЕЛЯ напълно ПРАВНИТЕ ИЗВОДИ на районния съд, които са обосновани и намират опора в материалноправните норми, приложими към настоящия спор. Първоинстанционният съд, въз основа на изложените в обстоятелствената част на исковата молба факти и обстоятелства, на които се основават ищцовите претенции, правилно е дефинирал параметрите на спора и е дал съответстващата на твърденията от ищеца накърнени права правна квалификация на предявените искове. Направил е доклад по делото, по който страните не са направили възражения. Осигурил им е пълна и равна възможност за защита в производството.

Изложените в двете въззивни жалби оплаквания са *неоснователни*.

Първоинстанционният съд е бил сезиран с предявени при условията на обективно кумулативно съединяване на искове, както следва: иск за връщане на платена по договор за дентално лечение от лятото на 2019г. цена, поради отпадане на основанието, с оглед извънсъдебното разваляне на договора, в размер на 7945лв., с правно основание чл.55, ал.1, предл. 3 от ЗЗД и иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди – болки и страдания, причинени в резултат на увреждане, причинено й във връзка с проведено дентално лечение в периода лятото на 2019г. – 2021г. в размер на 10000лв. /с оглед допуснатото от първоинстанционния съд изменение на исковата претенция с Определение от 26.04.2022г./, с правно основание чл.45, вр. 52 от ЗЗД, ведно със законната лихва за забава върху двете главници, считано от подаване на исковата молба до окончателното им изплащане. Дадената от районния съд квалификация на исковите претенции е правилна, като съдът правилно е указал подлежащите на установяване обстоятелства и е разпределил доказателствената тежест.

I. По иска по чл.55, ал.1, предл. 3 от ЗЗД:

Подлежащите на установяване обстоятелства са следните: наличието на сключен договор за дентално лечение; имущественото разместване – плащане на уговорената цена по договора; развалянето на договора от страна на възложителя - пациент; неоснователността на това разместване – отпадането на основанието за плащане на цената, поради разваляне на договора от страна на възложителя, поради

неизпълнение на насрещните задължения на изпълнителя – лекаря по дентална медицина за провеждане на уговореното лечение; липсата на връщане на полученото от страна на ответника, като при твърдение за връщане, ответника следва да го докаже.

По делото е установено, че между страните е бил сключен договор за дентални медицински услуги, изразяващи се в лечение на всички зъби, които били според ответника в много лошо състояние и изработване и поставяне на зъбни конструкции на горна и долна челюст, като лечението е проведено в периода от лятото на 2019г. до лятото на 2021г.

През този период на ищцата са били извършвани от ответника в зъболекарския му кабинет процедури /неустановени в хронологичен ред/, като на ищцата е била поставена протеза на горна челюст, която същата лично признава, че не ѝ създава проблеми и ползва, и протеза на долна челюст, впоследствие сменена с втора протеза, изработена в Г.. Именно протезата на долната челюст, и първата и втората конструкция, предизвикали редица проблеми в състоянието на долната челюст на ищцата – дискомфорт, болки, отоци, зачервявания, разклащане на зъбите, които носят конструкцията.

В съдебната практика понятието "лекарска грешка" е дефинирано като всяко неизпълнение на професионалните задължения на лекар за и при извършване на изследвания, консултации, лечение и др. медицински дейности, което е в противоречие с утвърдените от медицинската наука и практика методи и технологии, с медицинските стандарти, регламентирани по реда на чл.6, ал.1 от ЗЛЗ и Правилата за добра медицинска практика, с основните принципи на правото на медицинска помощ - своевременност, достатъчност и качество на медицинската помощ, в резултат на което е причинено увреждане. Когато се преценява дали изпълнението на договора е надлежно от страна на лекаря, следва да се вземе предвид как е изпълнена медицинската дейност - какви действия са били предприети, или не са били извършени, както и дали те са отговаряли на дължимото, съобразно утвърдените медицински стандарти и правилата за добрите медицински практики. Доколкото лекарят е нарушил своите договорни задължения и не е положил дължимата грижа, респ. когато пациентът е претърпял увреждане, последният има право да направи възражение за неизпълнен договор и на това основание да откаже да плати възнаграждение на лекаря, а ако вече го е платил, да иска неговото връщане поради ненадлежно изпълнение на договора.

В случая, настоящата инстанция споделя извода на първоинстанционния съд, че ответникът като лекар по дентална медицина не е съблюдавал правилата на добрата медицинска практика. Той е приел да извърши редица манипулации по зъбите на ищцата в процесния период, вкл. поставяне на зъбна конструкция- протеза на долна челюст, която според събрани по делото доказателства /заклученията и по двете СМЕ

и свидетелските показания на д-р Н.А./ е планирана нерационално – конзолното възстановяване в пълен размер на зъби 35 и 36 не отговаря на конструкционните принципи и предпоставя риск от претоварване на останалите зъби и всички свързани с това усложнения, създавала е неудобства и дискомфорт на ищцата, което е довело до необходимост от смяна с втора зъбна конструкция, изработена в Г., като поради неправилната планировка, отново е довела до дискомфорт, болки, отоци и зачервявания.

Във връзка с възраженията на въззивника Е. С. в тази насока следва на първо място да се посочи, че причината за дискомфорта от първата конструкция не е използвания от зъботехническата лаборатория, изготвила конструкцията, материал. Същият, като разрешен за употреба, е преминал през съответните процедури по одобрение. Освен това от такъв материал е изработена и конструкцията на горната челюст, от която няма причинен дискомфорт и усложнения.

От друга страна, от заключението на кредитираната от съда комплексна СМЕ, изготвена от вещи лица, в чиято компетентност и безпристрастност съдът няма основания да се съмнява /а също и от първата еднолична СМЕ/, се установява, че планираната конструкция на долната челюст с дистално конзолно мостово тяло, възстановяващо зъби 35 и 36 в пълна медиодистална ширина е нерационална. Следователно, проблема не е в материала, а в извършената от д-р С. планировка. Вещите лица са категорични, че конзолното възстановяване в размер на пълна премоларна и моларна ширина на зъби 35 и 36 не отговаря на конструкционните принципи и предпоставя риск от претоварване и всички свързани с това усложнения. Добрата практика била да има не повече от едно висящо тяло, което да е намалено, за да се превентира рискът от претоварване на останалите зъби.

В тази връзка следва да се посочи, че становището на проф. К., приложено от ответника по иска, на което същият се позовава относно правилната планировка на конструкцията на долната челюст на ищцата, няма характера на експертно заключение, нито на свидетелски показания. Това е частен документ, посочващ наличието на лице, което евентуално може да бъде допуснат при поискване като свидетел, но само по себе си не може да обори становището на вещите лица и по двете назначени и изслушани СМЕ. Това становище следва да се цени във връзка с всички събрани по делото доказателства, като няма превес над никое от тях. Анализирайки всички доказателства – писмени и гласни /свидетелските показания на д-р А./ се установява, че то е изолирано и не установява по несъмнен начин защитната теза на ответника. Напротив, от заключенията и на двете експертизи и особено на комплексната такава, се установява именно нерационалност, неправилност в извършената от ответника планировка на долната мостова конструкция, което от своя страна е довело до редица усложнения в денталното състояние на ищцата.

Освен това самата конструкция била с временен цимент /арг. свид. д-р А./, т.е. временно залепена протетична конструкция, която според вещите лица, изготвили заключението по комплексната СМЕ, ако е за продължителен период от време /както е в случая/ повишава риска от гингивално възпаление, каквото е получила ищцата М.. При протезни мостови конструкции, които не са постоянно залепени, рискът за просмукване на денталния биофил е по-голям и води до по-голям риск за развитие на кариозна лезия.

Поради некачествено и неточно изпълнение на договора за дентални услуги в частта му относно протезата на долната челюст, ищцата е упражнила правото си едностранно и без предизвестие на развали договора – чрез изпращане на приложената по делото покана, получена от ответника на 10.06.2021год., вкл. и чрез депозиране на настоящата искова молба, с която претендира последиците от развалянето, каквато изрична възможност е предвидена и със специалната норма на чл. 90, ал. 1 ЗЗ /при това без да е необходимо пациентът да изтъква някаква причина за преустановяване на лечението/. В случая е приложима и разпоредбата на чл. 262, ал. 2 ЗЗД - договорът за изработка може да бъде развален без предизвестие от поръчващия, ако стане ясно, че изпълнителят няма да може да изпълни работата в срок, или *по уговорения, или по надлежен начин*. Счита се, че изявление за разваляне е направено, когато кредиторът заяви претенция за последиците от развалянето - връщане на даденото и/или обезщетение за вредите от неизпълнението.

Във връзка с възраженията във въззивната жалба на С. следва да се посочи, че ищцата след проявения първоначално дискомфорт и болки е продължила лечението при ответника и това е довело до поставянето на втората конструкция, изработена в Г., именно по предложение на ответника с цел преодоляване на дискомфорта. Едва след като и новата конструкция не е дала очаквания резултат, а напротив, усложненията продължили и се задълбочили, ищцата е преустановила посещенията си при ответника, като безрезултатни и е потърсила услугите на друг лекар по дентална медицина – свид. Н.А.. Неоснователни са възраженията на въззивника С., че ако ищцата е продължила да ходи при него, той евентуално би променил конструкцията по отношение на висящите тела. Установи се, че планировката е направена отначало и то нерационално, и по нея, по същата планировка е изработена и втората конструкция. Разлика няма. Няма данни ответникът да е предложил твърдяната промяна в нея, а напълно различен вид лечение /операция с вграждане на кост/, което ищцата признава, че е отказала. Следва да се посочи, че ищцата няма специални знания в областта на денталната медицина и не може от нея да се очаква да предлага тя промяна в протезата, респ. заменянето на временния цимент с постоянен и т.н. Не се установи ответникът да я е уведомил за последствията от незалепената конструкция и въпреки това тя да е избрала изрично този начин на процедиране по някаква причина.

С развалянето на договора за дентални услуги, в частта му относно долната челюст, от изправната страна /пациента М./ срещу неизправната страна /лекаря по дентална медицина/, отпада основаниято, на което е извършена престацията на заплатеното възнаграждение /в случая на частта от нея за долната протеза/. По този начин платената част от възнаграждението се явява дадена на отпаднало основание /разваления договор за дентални услуги/, то даденото на това отпаднало основание следва да бъде върнато. Така исковата претенция по чл. 55, ал. 1, пр.3 от ЗЗД се явява основателна.

По делото е безспорно установено единствено заплащане на сумата от 5200лв. от страна на ищцата по банков път. Недоказано е твърдението на ищцата, че е заплатила допълнително в брой сумата от 2745лв. Доказателствената тежест за установяване на това обстоятелство се носи от ищцата М. и при неангажирането на доказателства спрямо този факт, следва да понесе своеобразната санкция от неизпълнението на това процесуално задължение, като съдът приеме, че същият не се е осъществил, т.е., че твърдяната сума от 2745лв. не е заплатена от ищцата на ответника по договора за дентални услуги. Фактът, че ответникът не е оспорил с отговора на исковата молба това ищцово твърдение, не освобождава ищцата от задължението да го докаже по пътя на пълното, пряко и главно доказване, тъй като признание на този факт не е направено от ответника и съдът не го е обявил за признат и ненуждаещ се от доказване. Възраженията на въззивницата М. в тази насока са изцяло неоснователни.

На следващо място са неоснователни и възраженията на М., изложени във въззивната жалба, че за долната протеза възнаграждението следвало да бъде двойно, с оглед настъпилите усложнения. По делото няма ангажирани доказателства за уговорките между страните как следва да се разпреди дължимото и заплатено по договора възнаграждение. Няма основание съдът да приеме, че се дължи двойно възнаграждение за долната протеза, при положение, че няма установени подобни уговорки. Напротив, въззивникът С. заема противното становище във въззивната си жалба и в отговора на жалбата на М.. Поради това, съдът споделя виждането на първоинстанционният съд, че съгласно разпоредбата на чл.162 от ГПК следва да се определи възнаграждение за лечението и протезирането на долната челюст в размер на 2600лв. – половината от заплатената като възнаграждение по договора сума от 5200лв. Тъй като договорът за дентални услуги е развален именно в тази му част, то и заплатеното за лечението и протезирането на долната челюст възнаграждение се явява недължимо платено – платено на отпаднало основание и на основание чл.55, ал.1, предл. 3 от ЗЗД следва да бъде върнато на ищцата.

С оглед изложеното, първата исковата претенция е основателна и доказана до размера от 2600лв., в който размер следва да се уважи, а в останалата част следва да се отхвърли като неоснователна.

Върху дължимата главница от 2600лв. следва да се присъди на основание чл.86, ал.1 от ЗЗД законната лихва за забава, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

II. По иска по чл.45 от ЗЗД:

Непозволеното увреждане е сложен юридически факт, състоящ се от следните пет елемента: деяние /действие или бездействие/, противоправност на деянието, вреда, причинна връзка между деянието и причинената вреда и вина.

В настоящия случай се претендира обезщетение за вреди от т.нар. „лекарска грешка“, която, както по-горе бе отбелязано е дефинирана като всяко неизпълнение на професионалните задължения на лекар за и при извършване на изследвания, консултации, лечение и др. медицински дейности, което е в противоречие с утвърдените от медицинската наука и практика методи и технологии, с медицинските стандарти, регламентирани по реда на чл.6, ал.1 от ЗЛЗ и Правилата за добра медицинска практика, с основните принципи на правото на медицинска помощ - своевременност, достатъчност и качество на медицинската помощ, в резултат на което е причинено увреждане.

Съдебната практика приема, че противоправно е поведението, което се намира в противоречие с утвърдените от медицинската наука и практика методи и технологии за осъществяване на медицинската помощ – чл.79, ал.1 от Закона за здравето /ЗЗ/; с утвърдените по съответния ред медицински стандарти в съответната област – чл.6, ал.1 от ЗЛЗ и Правилата за добра медицинска практика, приети и утвърдени по реда на чл.5, ал.4 от Закона за съсловните организации на лекарите и лекарите по дентална медицина; с основния принцип на правото на медицинска помощ – качество, което понятие е посочено в чл.80 от ЗЗ и включва в себе си своевременност и достатъчност на медицинската помощ; неспазване правата на пациентите, посочени в чл.86, ал.1 от ЗЗ, както и с неспазване на етичните изисквания към упражняването на медицинската професия, залегнали в Кодекса за професионална етика на българските лекари – арг. от чл. 190, ал.1 от ЗЗ.

При медицинските деликти причинната връзка следва да бъде адекватна, а тя е такава, когато лекарска грешка е генерално способна да доведе до твърдяната вреда.

Медицинската дейност е правнорегламентирана дейност, а в случая е установено неизпълнение на основни задължения от страна на лекаря по дентална медицина. Противоправно поведение от страна на ответника по иска е налице, след като е установено неправилно планирана конструкция на долна челюст, която след поставянето ѝ е създавала неудобства на ищцата, което наложило изработването и поставянето на втора конструкция на същата челюст, отново нерационално планирана с две висящи тела в пълен размер и в противоречие с добрата практика, според която е допустимо в подобен вид конструкции да има едно висящо тяло с намален размер, за да

се избегне претоварване на останалите зъби и свързаните с това усложнения.

Установено е по делото, че лечебен план няма съставен. Ответникът не установи да е запознал подробно ищцата с лечебния план, не доказва изпълнението на основно свое задължение по ЗЗ да предостави информация на пациента, за да може пациента да избере лечението, да даде информирано съгласие. Единственото ангажирано от ответника доказателство относно твърдения от него факт на информиране на пациента – ищцата за предстоящото лечение и даденото от нея съгласие е гласното доказателствено средство – показанията на неговия асистент Г. А., която обаче е посочила, че не е била на работа при започването на лечението на ищцата М., само предполага, че е била запозната. Тъй като практиката на д-р С. била преди започване на лечението да разясни устно на пациентите плана за лечение, да ги информира за него, а свидетелката е започнала работа след като вече течало лечението на ищцата. При това положение свид. А. не може да установи факта, че на ищцата е изготвен лечебен план и същата е подробно информирана за него, като е дала съгласието си за започване на лечението. Други доказателства относно изпълнение на основното си задължение по договора за лечение, ответникът не е ангажирал. Както и вещите лица при изслушването им в съдебно заседание са заявили, факта, че пациента посещава кабинета за извършване на процедури не означава априори, че е разбрал рисковете, усложненията и всичко свързано с лечението. Следва да се отбележи, че пациентът избира лечение и поема риска от него, но само в случай, че са спазени правилата за добра практика. В случая се установи, че тези правила не са спазени от ответника.

Вината, съгласно чл. 45 от ЗЗД, се предполага, като в тежест на ответната страна е да обори тази законова презумпция. В случая това не е направено, доказателства относно оборването на презумпцията не са ангажирани.

Следващият основен елемент на непозволеното увреждане е вредата. Без наличие на такава не може да се говори за непозволено увреждане. Вредата се схваща като промяна чрез смущение, накърняване и унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние. В случая се твърдят причинени неимуществени вреди – болки и страдания.

От показанията на свид. Н.А., които са безпротиворечиви и необорени от останалия събран по делото доказателствен материал, настоящата инстанция е мотивирана и приема, че вследствие неправомерните действия на ответника - неправилното планиране на конструкцията на долната челюст с две висящи тела в пълен размер, в нарушение на добрите практики, се е стигнало до силно натоварване в носещите зъби и до тяхната силна подвижност /разклатени/, което причинило на ищцата болки, страдания и дискомфорт. Още в момента на сваляне на конструкцията болките намалели /свид. А./.

От заключението на комплексната СМЕ, се установява и голямата степен на вероятност от тази неправилно планирана конструкция и поставянето и с временен цимент за продължителен период от време /около 1 година/ да са настъпили твърдените от ищцата кариозни лезии и образуване на гингвинит.

Поради това, съдът приема, че е установено наличието на вреда под формата на болки и страдания и наличието причинна връзка между противоправното деяние и вредата.

С оглед изложеното, съдът е мотивиран и приема, че са налице всички предвидени в закона елементи на фактическия състав на непозволеното увреждане, обуславящи ангажирането на отговорността на ответника за обезщетяване на вредите, причинени на ищцата, в резултат неправилно проведеното дентално лечение, в нарушение на установените добри практики в денталната медицина.

Обезщетението за неимуществените вреди се определя от съда по справедливост, съгласно разпоредбата на чл.52 от ЗЗД. Във всеки отделен случай размерът му следва да се определя съобразно претърпените телесни увреждания – характер, брой, отражението им върху здравето на увреденото лице, годността на увредения за нормален живот, продължителността на страданието във времето. Целта на законовата разпоредба е да се репарират в относително пълен обем претърпените болки, страдания и неудобства, които с оглед характера си, са трудно оценими.

При определяне на дължимото обезщетение в случая, съдът взе предвид възрастта на ищцата и установения факт, че на Ж. М. в резултат на деликта са причинени болки, страдания и дискомфорт, вследствие неправилно планираната конструкция на долна челюст, както и периода, в който те са продължили от около близо 1 година. Съдът приема за недоказано твърдението във въззивната жалба, че периода на изпитване на силни болки е бил почти 2 години – по време на цялото лечение при ответника. Доказателства в тази насока няма ангажирани.

Възраженията на въззивника С. за недоказаност на търпени болки и страдания са неоснователни. Такива се установяват от показанията на свид. А..

Следва да се отбележи, във връзка с възраженията на въззивницата М., че извън болките и страданията, дискомфорта от носенето на долната конструкция, довела до натоварване и разклащане на носещите зъби, образуването на гингвинит и кариозни лезии и свързаните с тях болки и страдания, ищцата не е ангажирала доказателства относно останалите твърдени в исковата молба вреди – фъфлене, невъзможност да се смее и да извършва служебните си ангажименти като учител в училище; прием на болкоуспокояващи и редица антибиотици, които довели до проблеми в стомашно-чревния тракт и болки в корема. Посочените твърдения останаха недоказани, поради което и съдът не следва да ги взема предвид при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди.

Следва да се отбележи, че обстоятелството колко ще струва новото лечение на ищцата при д-р А. за поправяне на нанесените ѝ вреди е ирелевантен за определяне размера на обезщетението на неимуществените вреди, изразяващи се в болки и страдания. Претенция за обезщетяване на имуществени вреди ищцата няма предявена.

Съобразявайки изложеното, настоящият съдебен състав приема, че на ищцата следва да се присъди обезщетение за неимуществени вреди в размер на 2000 лв., които счита, че покриват критерия на чл. 52 от ЗЗД, изискващ в пълна степен обезщетяване на реално претърпените от увреденото лице неимуществени вреди, установени от доказателствата по делото. Възраженията и на двете страни в тази насока, съдът намира за неоснователни.

В останалата част иска е неоснователен и следва да се отхвърли.

Върху главницата следва да се присъди законната лихва за забава от датата на подаване на исковата молба, с оглед изрично заявеното в исковата молба.

Като е достигнал до същите прави изводи по отношение на двата иска, първоинстанционният съд е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да се потвърди.

По отношение на разноските:

С оглед изхода на спора и двете страни имат право на разноски пред първата инстанция, съразмерно с уважената, респ. отхвърлената част от исковите претенции, както правилно и законосъобразно е процедирал първоинстанционният съд. Решението и в тази му част следва да се потвърди.

С оглед изхода на спора по въззивните жалби – неоснователност и на двете въззивни жалби, подадени от двете насрещни страни в производството, то не се дължат разноски на никоя от тях, като всяка страна следва да понесе своите разноски, така, както ги е направила.

Ръководен от гореизложеното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло първоинстанционно Решение №286/16.06.2023г. по гр.д.№2000/2021г. на Я. районен съд.

Делото е разгледано при участието на трето лице помагач на страната на ответника – „ЦУБИ – Медико-техническа лаборатория“ ЕООД, гр. Я.,

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред ВКС на Република

България в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____